

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het Nederlandse prefix *ge-* in historisch perspectief : 'Ge- +werkwoordstam' -afleidingen in grammatica's, woordenboeken en teksten

Tálasi, Z.

Citation

Tálasi, Z. (2009, May 12). *Het Nederlandse prefix ge- in historisch perspectief : 'Ge-
+werkwoordstam' -afleidingen in grammatica's, woordenboeken en teksten. LOT
dissertation series*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13792>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the
Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13792>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

STELLINGEN

behorend bij

Zsófia Tálasi,

Het Nederlandse prefix *ge-* in historisch perspectief, Leiden, 2009

1. De gegevens in de contemporaine grammatica's en andere taalkundige werken wijzen er sterk op dat we bij het handhaven van het participiaal *ge-* en de productiviteit ervan behalve met interne factoren ook met een externe factor, namelijk het standaardisatieproces rekening moeten houden.
2. De *ge-*+*werkwoordstam*-afleidingen van het type *geblaf* zijn door een vormverandering (geen modificatie in de werkwoordstam) en een daaruit voortvloeiende betekenisinterpretatie ("verleden" (resultaat) → "heden" (handeling)) uit de *ge-*afleidingen van het type *gebouw* ontstaan en niet andersom zoals onder meer in Schönfelds *Historische grammatica van het Nederlands* wordt beweerd.
3. De additionele betekenselementen frequentiviteit en negativiteit die in de categoriale waarde van de *ge-*+*werkwoordstam*-afleidingen van het type *geblaf* heden ten dage aanwezig zijn, zijn het resultaat van een tweeledig herinterpretatieproces, waarvan we de oorsprong al in de Middelnederlandse periode moeten plaatsen.
4. De oorspronkelijk strenge beperking dat alleen maar werkwoorden als grondwoorden van de *ge-*+*werkwoordstam*-afleidingen van het type *geblaf* kunnen fungeren wordt tamelijk vroeg, namelijk al vanaf de tweede helft van de zeventiende eeuw, geleidelijk opgeheven.
5. Het is te betreuren dat de historische taalkunde in de afgelopen decennia nogal op de achtergrond gedrongen werd door opkomende moderne richtingen binnen de generatieve taalkunde.
6. Diachrone kennis leert vreemde-taalgebruikers bewuster met de taal in kwestie om te gaan. Zij gaan meer letten op de door de moedertaalsprekers aangeboden taaluitingen en worden alerter op de afwijkingen van de geleerde "regels", d.i. de norm, bijvoorbeeld bij *hun* (in plaats van *ze/zij*) *komen niet naar de persconferentie* of *wat doen* (in plaats van *doe*) *ik fout?*
7. Het verdient aanbeveling de grammatica's en woordenboeken van de zestiende tot en met de achttiende eeuw elektronisch beschikbaar te maken om wetenschappelijk onderzoek te vergemakkelijken.

8. Met het online beschikbaar maken van historische woordenboeken als het *Woordenboek der Nederlandsche taal* of het *Vroegmiddelnederlands Woordenboek* bewijst men de beoefenaars van de historische taalkunde een grote dienst.

9. Het is te verwelkomen dat studenten Nederlands extra muros steeds meer mogelijkheden hebben om een deel van hun studie in Nederland of Vlaanderen te volgen. Het moet dan ook mogelijk blijven om aan Nederlandse universiteiten af te studeren in de Nederlandse taal en cultuur.

10. Al brengt de digitaliserende wereld zonder twijfel het taalkundig onderzoek veel zegen, een “onderzoek op afstand” in de eigen kamer achter de computer kan de bijzondere sfeer van het onderzoek ter plekke in een bibliotheek of archief niet evenaren.